

Zbornik sudske prakse

Predmet C-19/21

I
i
S

protiv

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio
rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem)

Presuda Suda (veliko vijeće) od 1. kolovoza 2022.

„Zahtjev za prethodnu odluku – Uredba (EU) br. 604/2013 – Kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu – Članak 8. stavak 2. i članak 27. stavak 1. – Maloljetnik bez pratnje čiji se rođak zakonito nalazi u drugoj državi članici – Odluka te države članice da odbije zahtjev za prihvata tog maloljetnika – Pravo navedenog maloljetnika ili rođaka na djelotvorni pravni lijek protiv odluke o odbijanju prihvata – Članci 7., 24. i 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima – Najbolji interes djeteta”

Granična kontrola, azil i useljavanje – Politika azila – Kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu – Uredba br. 604/2013 – Maloljetnik bez pratnje – Rođak koji se zakonito nalazi u drugoj državi članici – Odluka te države članice da odbije zahtjev za prihvata tog maloljetnika – Obveza te države članice da maloljetniku bez pratnje prizna pravo na djelotvorni pravni lijek protiv te odluke – Obveza priznavanja takvog prava rođaku tog maloljetnika – Nepostojanje

(Povelja Europske unije o temeljnim pravima, čl. 7., 24. i 47.; Uredba br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, čl. 2. t. (h) i (j), čl. 8. st. 2. i čl. 27. st. 1.)

(t. 35., 38.-46., 49., 50., 55. i izreka)

Kratak sažetak

U vrijeme dok je još bio maloljetan, I, egipatski državljanin, u Grčkoj je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u kojem je izrazio želju da bude spojen sa S-om, svojim stricem/ujakom, također egipatskim državljaninom koji je zakonito boravio u Nizozemskoj. S obzirom na te okolnosti, grčka su tijela podnijela nizozemskim tijelima zahtjev za prihvata osobe I na temelju odredbe Uredbe Dublin III¹ koja predviđa da, kada je to u interesu maloljetnika bez pratnje,

¹ Članak 8. stavak 2. Uredbe (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva (SL 2013., L 180, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 108. i ispravak SL 2017., L 49, str. 50.)

država članica odgovorna za ispitivanje njegova zahtjeva za međunarodnu zaštitu jest država u kojoj zakonito boravi rođak dotičnog maloljetnika koji se o njemu može brinuti. Međutim, državni tajnik² odbio je taj zahtjev, a nakon toga i zahtjev za preispitivanje.

S druge strane, budući da su osobe I i S također podnijele žalbu, državni je tajnik istu odbacio kao očito nedopuštenu uz obrazloženje da Uredbom Dublin III nije predviđena mogućnost da podnositelji zahtjeva za međunarodnu zaštitu osporavaju odluku o odbijanju zahtjeva za prihvata. Osobe I i S stoga su osporile tu odluku pred rechtbankom Den Haag (Sud u Hagu, Nizozemska), tvrdeći da su obje imale pravo na podnošenje takve sudske tužbe na temelju članka 27. stavka 1. Uredbe Dublin III³.

U tom kontekstu, Sud u Hagu postavlja pitanje Sudu koji su pravni lijekovi dostupni maloljetniku bez pratnje, podnositelju zahtjeva za međunarodnu zaštitu, i njegovu rođaku, protiv odluke o odbijanju zahtjeva za prihvata.

Sud, odlučujući u velikom vijeću, ocjenjuje da članak 27. stavak 1. Uredbe Dublin III u vezi s člancima 7., 24. i 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima⁴ obvezuje državu članicu kojoj je upućen zahtjev za prihvata⁵ da prizna pravo na podnošenje sudske tužbe protiv njezine odluke o odbijanju prihvata maloljetniku bez pratnje koji traži međunarodnu zaštitu, ali ne i rođaku tog maloljetnika.

Ocjena Suda

Sud uvodno ističe da, iako se po svemu sudeći, polazeći od doslovnog tumačenja, člankom 27. stavkom 1. Uredbe Dublin III. priznaje pravo na podnošenje pravnog lijeka podnositelju zahtjeva za međunarodnu zaštitu isključivo radi pobijanja odluke o transferu, tekst te odredbe ipak ne isključuje mogućnost da se pravo na podnošenje pravnog lijeka prizna i maloljetnom podnositelju bez pratnje radi osporavanja odluke o odbijanju prihvaćanja zahtjeva za prihvata podnesenog na temelju članka 8. stavka 2. Uredbe Dublin III.

Kako bi se utvrdilo zahtijeva li članak 27. stavak 1. Uredbe Dublin III. u vezi s člancima 7., 24. i 47. Povelje postojanje pravnog lijeka za pobijanje takve odluke o odbijanju prihvata, tu odredbu treba tumačiti vodeći računa ne samo o njezinu tekstu nego i o njezinim ciljevima, općoj strukturi i kontekstu, te posebno o promjenama kroz koji je prošao sustav čiji je ta odredba dio.

U tom pogledu Sud podsjeća na to da, u skladu s člankom 47. prvim stavkom Povelje, svatko čija su prava i slobode zajamčeni pravom Unije povrijeđeni ima pravo na djelotvoran pravni lijek, u skladu s uvjetima utvrđenima tim člankom. Tom pravu odgovara obveza država članica iz članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a da uspostave pravne lijekove potrebne za osiguravanje djelotvorne sudske zaštite u područjima obuhvaćenima pravom Unije.

² Staatssecretaris van Justitie en Veiligheids (državni tajnik za pravosuđe i sigurnost, Nizozemska)

³ Tom se odredbom predviđa pravo podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu na djelotvoran pravni lijek u obliku žalbe protiv odluke o transferu ili činjeničnog i pravnog preispitivanja te odluke pred sudom.

⁴ U daljnjem tekstu: Povelja

⁵ Na temelju članka 8. stavka 2. Uredbe Dublin III

Kada je riječ o određivanju države članice odgovorne za ispitivanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu i poštovanju obvezujućeg kriterija odgovornosti iz članka 8. stavka 2. Uredbe Dublin III, Sud napominje da sudska zaštita maloljetnog podnositelja zahtjeva bez pratnje ne smije varirati ovisno o tome je li protiv tog podnositelja zahtjeva država članica moliteljica donijela odluku o transferu ili je zamoljena država članica donijela odluku kojom se odbija zahtjev za njegov prihvata. Naime, objema tim odlukama može se ugroziti pravo koje maloljetnik bez pratnje ima na temelju tog članka, tj. da ga se spoji s rođakom koji može o njemu brinuti dok se razmatra njegov zahtjev za međunarodnu zaštitu. Dotičnom maloljetniku stoga u oba slučaja mora biti dopušteno podnošenje tužbe radi pozivanja na povredu navedenog prava u skladu s člankom 47. prvim stavkom Povelje.

U konkretnom slučaju, u skladu s člankom 27. stavkom 1. Uredbe Dublin III, u slučaju da je osoba I nakon dolaska u Grčku otišla u Nizozemsku i ondje podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu te da su grčka tijela odobrila njezin prihvata kao zemlja članica prvog ulaska, dotična bi osoba imala pravo podnijeti sudsku tužbu protiv odluke o transferu koju su donijela nizozemska tijela, i to na temelju činjenice da jedan od njezinih rođaka boravi u Nizozemskoj. U takvom bi se slučaju ta osoba stoga mogla uspješno pozvati na povredu prava koja kao maloljetnik bez pratnje ima na temelju članka 8. stavka 2. Uredbe Dublin III. Naprotiv, u slučaju doslovnog tumačenja članka 27. stavka 1. Uredbe Dublin III, podnositelju koji ostane u državi članici ulaska i ondje podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu takva bi mogućnost bila oduzeta jer se u tom slučaju ne donosi nikakva odluka o transferu.

Sud zaključuje da maloljetni podnositelj zahtjeva bez pratnje mora imati mogućnost podnošenja sudske tužbe na temelju članka 27. stavka 1. Uredbe Dublin III ne samo u slučaju kad država članica moliteljica donese odluku o transferu, nego i onda kad zamoljena država članica odbija prihvata dotične osobe, kako bi se mogao pozvati na povredu prava priznatog člankom 8. stavkom 2. navedene uredbe, to više jer se potonjom odredbom želi osigurati puno poštovanje temeljnih prava maloljetnika bez pratnje, zajamčenih u člancima 7. i 24. Povelje.

S druge strane, članak 27. stavak 1. te uredbe ne daje pravo na podnošenje pravnog lijeka protiv takve odluke o odbijanju prihvata rođaku podnositelja zahtjeva koji boravi u zamoljenoj državi članici. Također, ni članak 7. i članak 24. stavak 2. Povelje, ni članak 8. stavak 2. Uredbe Dublin III ne priznaju mu prava na koja bi se on pred sudom mogao pozvati, tako da taj rođak ne može temeljiti svoje pravo na podnošenje pravnog lijeka protiv takve odluke samo na članku 47. Povelje.